

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

คู่มือ

**การตรวจประเมินหน่วยบริการเจาะเลือด
เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล
เพื่อสนับสนุนโครงการลดความแออัด
กระทรวงสาธารณสุข**

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

คู่มือการตรวจประเมิน
หน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง
และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล
เพื่อสนับสนุนโครงการลดความแออัด
กระทรวงสาธารณสุข

จัดทำครั้งที่ 00
ธันวาคม 2563

คู่มือการตรวจประเมิน

หน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุนโครงการลดความแออัด กระทรวงสาธารณสุข

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2563

ที่ปรึกษา

1. นายแพทย์ศุภกิจ	ศิริลักษณ์	อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
2. นายแพทย์สมฤกษ์	จึงสมาน	รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

บรรณาธิการ

นางสาวภัทรวีร์ สร้อยสังวาลย์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ

คณะผู้จัดทำ

1. นางสาวเรวดี	สิริธัญญานนท์	สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ
2. นายสุรศักดิ์	หมื่นพล	สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ
3. นายวรรณปรัชญ์	เรืองเดช	สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ
4. นางบุญนิภา	สงคราม	ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี
5. นายเจตน์	วันแต่ง	ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 4 สระบุรี

จัดพิมพ์โดย

สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข

88/7 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 02 951 0000 ต่อ 99952

www.dmsc.moph.go.th

<http://blqs.dmsc.moph.go.th>

สารบัญ

หน้า

บทนำ	1
แนวทางการตรวจประเมินหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุน โครงการลดความแออัด กระทรวงสาธารณสุข	4
สรุปข้อกำหนดเพื่อประเมินผลหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุน โครงการลดความแออัด กระทรวงสาธารณสุข	13
เอกสารอ้างอิง	14

บทนำ

มาตรฐานหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล เป็นมาตรฐานที่หน่วยบริการทุกแห่งสามารถนำไปใช้ดำเนินการ เพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุนโครงการลดความแออัด โดยกระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายสร้างความพึงพอใจในคุณภาพการบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ลดความเหลื่อมล้ำ ลดความแออัด ลดระยะเวลาการรอคอย และลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน รวมทั้งเน้นเพิ่มศักยภาพให้หน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบอีกด้วย

มาตรฐานหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล ประกอบด้วยข้อกำหนดจำนวน 4 หัวข้อใหญ่ ได้แก่ บุคลากรและสถานที่เก็บตัวอย่าง ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การเก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ระบบบริหารจัดการทั่วไป และระบบบริหารจัดการตัวอย่างส่งตรวจรายละเอียดตามแบบประเมินหน่วยบริการเก็บตัวอย่างนอกโรงพยาบาล (F 07 15 136) ซึ่งผลการตรวจประเมินของหน่วยบริการที่ผ่านการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล โดยคณะกรรมการพิจารณารายงานการตรวจประเมินฯ จะได้รับใบประกาศนียบัตร

สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ มุ่งหวังว่าเอกสารฉบับนี้ จะมีส่วนส่งเสริมให้หน่วยบริการเจาะเลือดที่นำไปใช้มีระบบคุณภาพที่ได้มาตรฐานและมีการพัฒนาสู่การดำเนินการระบบคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการประกันคุณภาพหน่วยบริการ ทำให้ประชาชน และผู้ใช้บริการได้รับที่มีคุณภาพ หรือนำเอกสารฉบับนี้ใช้เป็นแนวทางในการตรวจประเมินระบบคุณภาพหน่วยบริการเจาะเลือดต่อไป

นิยามและคำจำกัดความ

การขึ้นทะเบียน หมายถึง หน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่างและนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาลที่ผ่านเกณฑ์กำหนด และได้รับประกาศนียบัตร

หน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่างและนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล หมายถึง หน่วยบริการปฐมภูมิ คลินิกเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลเอกชน รวมถึงบริการนอกสถานที่และคลินิกเวชกรรม ประเภทไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน โดยในข้อกำหนดเงื่อนไขจะเรียกย่อๆว่า “หน่วยบริการเจาะเลือด”

หน่วยบริการระดับปฐมภูมิ หมายถึง สถานบริการระดับสถานีอนามัย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา นวมินทราชินี ศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง (ศสม.) ศูนย์เทศบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข คลินิกเทคนิคการแพทย์ หรือหน่วยบริการอื่นๆ ที่มีภารกิจดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ ฟื้นฟูสุขภาพ ป้องกันโรคและการรักษาพยาบาลให้สิ้นสุดที่บริการผู้ป่วยนอก (OPD) โดยควรจัดแพทย์ให้บริการในหน่วยบริการในลักษณะหมุนเวียน หรือบริการประจำเป็นแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป เวชศาสตร์ครอบครัว เวชศาสตร์ป้องกัน อาชีวเวชศาสตร์ หรือระบาดวิทยา

ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ หมายถึง ห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาล ทั้งภาครัฐ และเอกชน ที่ให้บริการตรวจวิเคราะห์สิ่งส่งตรวจจากผู้ป่วยและผู้ให้บริการ ด้วยกระบวนการทดสอบที่ต้องใช้ เทคโนโลยี เครื่องมือ น้ำยา และบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และหมายความรวมถึงหน่วยรับตรวจสิ่งส่งตรวจจาก หน่วยบริการปฐมภูมิ

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการพิจารณารายงานการตรวจประเมิน “หน่วยบริการเจาะเลือด” เพื่อสนับสนุนโครงการลดความแออัด ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

หน่วยตรวจประเมิน หมายถึง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด มีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดที่ได้รับมอบ อำนาจจากอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้มีหน้าที่ตรวจประเมินรับรองและกำกับติดตาม “หน่วยบริการ เจาะเลือด” เขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดโดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ผู้ตรวจประเมิน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ตรวจประเมิน (Assessor) โดยใช้ความรู้ตามหลักวิชาการและระบบ บริหารจัดการคุณภาพเพื่อประเมินผลคุณภาพมาตรฐาน “หน่วยบริการเจาะเลือด” โดยผู้ตรวจประเมินจะได้รับการ แต่งตั้งจากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

หน่วยขึ้นทะเบียน หมายถึง สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการซึ่งทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน จัดทำฐานข้อมูล รายชื่อ “หน่วยบริการเจาะเลือด” ที่ผ่านการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน “หน่วยบริการเจาะเลือด” และจัดเก็บ ข้อมูลผลการตรวจประเมินเพื่อจัดทำแนวทางพัฒนาคุณภาพ รวมทั้งจัดทำใบประกาศนียบัตรและเผยแพร่รายชื่อ “หน่วยบริการเจาะเลือด” ที่ผ่านการขึ้นทะเบียนบนเว็บไซต์ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

การตรวจประเมิน หมายถึง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแต่งตั้งผู้ตรวจประเมิน (Assessor) โดยใช้แบบ ประเมินผล (Checklist) มีข้อกำหนด 4 หัวข้อหลัก รายละเอียดตามแบบประเมินผล (Checklist) 35 ข้อ กำหนด เกณฑ์การตรวจประเมินข้อกำหนดแต่ละข้อเป็นการให้คะแนน ได้แก่ การดำเนินการตามข้อกำหนดครบถ้วน ได้ 2 คะแนน การดำเนินการบางส่วนได้ 1 คะแนน และไม่ได้ดำเนินการ ได้ 0 คะแนน

เกณฑ์ตรวจประเมิน

เกณฑ์การได้รับขึ้นทะเบียนหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล หมายถึงผลการตรวจประเมินหน่วยบริการเจาะเลือด ที่ดำเนินการได้สอดคล้องตามข้อกำหนด มากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 80 หากไม่ถึงร้อยละ 80 จะต้องดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องให้ถึงเกณฑ์

การได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล

1. หน่วยบริการเจาะเลือดที่มีผลตรวจประเมินผ่านเกณฑ์จะได้รับมอบใบประกาศนียบัตร ซึ่งมีอายุ 3 ปี
2. เผยแพร่รายชื่อหน่วยบริการเจาะเลือดที่ผ่านการขึ้นทะเบียน ที่เว็บไซต์ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

แนวทางการตรวจประเมิน หน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
1. บุคลากรและสถานที่เก็บตัวอย่าง		
1.1 บุคลากร		
1	เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม นักเทคนิคการแพทย์ พยาบาล และบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ โดยต้องอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบอาชีพเทคนิคการแพทย์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม	เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ที่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม จากแพทยสภา หรือนักเทคนิคการแพทย์ ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จากสภาเทคนิคการแพทย์ หรือพยาบาล ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จากสภาการพยาบาล หรือบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ โดยต้องอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบอาชีพเทคนิคการแพทย์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
	2 คะแนน	มีผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม หรือนักเทคนิคการแพทย์ หรือพยาบาล ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ หรือมีบุคคลซึ่งได้รับมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ โดยต้องอยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบอาชีพเทคนิคการแพทย์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม
	1 คะแนน	-
	0 คะแนน	ไม่มี
2	ควรผ่านการฝึกอบรม เช่น ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ การเก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ การส่งต่อตัวอย่าง หลักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การจัดการอาการเจ็บป่วยฉุกเฉินจากสาเหตุทั่วไป เช่น ภาวะเป็นลม ภาวะหมดสติและการปฐม	มีบันทึกหรือหลักฐานที่แสดงการผ่านฝึกอบรมหัวข้อต่อไปนี้ 1. ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ 2. การเก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ การส่งต่อตัวอย่าง 3. หลักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การจัดการอาการ

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
	พยาบาล ภาวะฉุกเฉินผู้ป่วยเบาหวาน ภาวะ ฉุกเฉินผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด เฉียบพลัน ภาวะฉุกเฉินโรคหลอดเลือดสมอง ภาวะแพ้รุนแรง การกู้ชีพ เช่น หลักการกู้ชีพ เบื้องต้น (CPR) และการใช้เครื่องกระตุกหัวใจ ไฟฟ้าชนิดอัตโนมัติ (AED)	เจ็บป่วยฉุกเฉินจากสาเหตุทั่วไป เช่น ภาวะเป็นลม ภาวะ หมดสติและการปฐมพยาบาล ภาวะฉุกเฉินผู้ป่วย เบาหวาน ภาวะฉุกเฉินผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด เฉียบพลัน ภาวะฉุกเฉินโรคหลอดเลือดสมอง ภาวะแพ้ รุนแรง 4. การกู้ชีพ เช่น หลักการกู้ชีพเบื้องต้น (CPR) และการใช้ เครื่องกระตุกหัวใจไฟฟ้าชนิดอัตโนมัติ (AED)
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มี 2 ถึง 3 ข้อ
	0 คะแนน	มี 0 ถึง 1 ข้อ
3.	กรณีบุคลากรไปให้บริการเจาะเลือด เก็บ ตัวอย่างส่งตรวจ ณ ที่พำนักของผู้ป่วย ให้แสดง บัตรประจำตัวที่แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ ได้รับอนุญาตและถูกกฎหมาย มีเบอร์ติดต่อ หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถ สืบค้นข้อมูลได้	1. มีบัตรประจำตัวที่แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ ได้รับอนุญาตและถูกกฎหมาย 2. มีเบอร์โทรติดต่อหน่วยงานต้นสังกัด สำหรับให้ ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นข้อมูลได้
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	-
	0 คะแนน	ไม่มี
1.2 สถานที่เก็บตัวอย่าง		
1.2.1สถานที่สำหรับการเจาะเลือด		
4.	สถานที่ที่สะอาด และมีการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วน เหมาะสม	1. มีการจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยต่างๆ ครบถ้วนและเหมาะสม เป็นสัดส่วนโดยมีการกำหนดพื้นที่ชัดเจน และมีความ ปลอดภัยต่อผู้รับบริการ 2. มีบริเวณสำหรับให้ผู้รับบริการนั่งรอ ไม่แออัด สะอาด 3. พื้นที่เก็บตัวอย่างสะอาดและถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยนำหลัก 5 ส. มาใช้
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มี 2 ข้อ
	0 คะแนน	มี 0 ถึง 1 ข้อ

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
5	มีอ่างล้างมือที่ให้ผู้เจาะเลือดสามารถล้างมือได้ ด้วย สบู่หรือยาฆ่าเชื้อโรค (Antiseptic) ในกรณีที่ไม่มี สามารถล้างมือด้วยน้ำได้ อาจใช้เจลล้างมือที่มียา ฆ่าเชื้อโรคเป็นส่วนประกอบ	มีอ่างล้างมือ และสบู่หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรค (Antiseptic) ในกรณีที่ไม่สามารถล้างมือด้วยน้ำได้ อาจใช้เจลล้างมือที่ มียาฆ่าเชื้อโรคเป็นส่วนประกอบ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
6	มีเก้าอี้ที่นั่งสบาย และมีความปลอดภัยสำหรับผู้รับบริการสามารถวางแขนเพื่อให้อยู่ใน ตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุดสำหรับผู้รับบริการแต่ ละราย โดยคำนึงความสะดวกในการเจาะเลือด ด้วย	มีเก้าอี้ที่นั่งสบาย และมีความปลอดภัยสำหรับผู้รับบริการ สามารถวางแขนเพื่อให้อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมที่สุด สำหรับผู้รับบริการ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
7	กรณีให้บริการเจาะเลือด ณ ที่พำนักของผู้ป่วย ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้รับบริการ เช่น สามารถวางแขนเพื่อให้อยู่ในตำแหน่งที่ เหมาะสมที่สุดโดยต้องคำนึงถึงความสะดวกใน การเจาะเลือด	มีแนวปฏิบัติสำหรับการให้บริการเจาะเลือด ณ ที่พำนัก ของผู้ป่วย ดังนี้ 1. มีการปฏิบัติตามหลักความปลอดภัยตามมาตรฐาน วิชาชีพ 2. มีการใช้ PPE อย่างเหมาะสม 3. มีภาชนะชั้นนอกสำหรับบรรจุตัวอย่างเพื่อขนส่งไปยัง ห้องปฏิบัติการอย่างถูกต้อง 4. มีการจัดการขยะอย่างเหมาะสมโดยนำขยะกลับมา ทำลายที่หน่วยงาน 5. มีชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น (First aid kit)
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มี 3 ถึง 4 ข้อ
	0 คะแนน	มี 0 ถึง 2 ข้อ

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
1.2.2 สถานที่เก็บตัวอย่างปัสสาวะ		
8	มีห้องน้ำ ที่สะอาด ปลอดภัย ในการเก็บตัวอย่าง สำหรับผู้รับบริการ	1. มีห้องน้ำที่ใช้เก็บตัวอย่างของผู้รับบริการ สะอาด สะดวก ปลอดภัย 2. มีวิธีการเก็บตัวอย่างแสดงไว้ในห้องน้ำ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มี 1 ข้อ
	0 คะแนน	ไม่มี
9	มีห้องน้ำแยก หญิง ชาย และผู้พิการ หากไม่มี ห้องน้ำแยก อาจใช้เป็นห้องน้ำรวม ที่สามารถ ให้บริการได้ทั้งหญิง ชาย หรือผู้พิการ	มีห้องน้ำแยกเฉพาะสำหรับ ชาย หญิง และผู้พิการ กรณี เป็นห้องน้ำรวม ห้องน้ำต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับผู้รับบริการทั้ง ชาย หญิง และผู้พิการ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
1.2.3 สถานที่เก็บตัวอย่างเสมหะ (หากมีให้บริการ)		
10	พื้นที่เก็บตัวอย่างเสมหะควรแยกเป็นสัดส่วน และมีระบบความปลอดภัย ป้องกันการ แพร่กระจาย (ตอบ n/a กรณีไม่มีให้บริการเก็บ เสมหะ)	1. สถานที่เก็บตัวอย่างทางเดินหายใจและการเก็บเสมหะ มีการแยกเป็นสัดส่วนและมีระบบความปลอดภัยป้องกัน การแพร่กระจาย 2. สถานที่เก็บเสมหะเป็นสถานที่โล่งแจ้ง มีการระบาย อากาศที่ดี และแดดส่องถึง
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
11	มีอ่างล้างมือหรือเจลสำหรับทำความสะอาด หรือสบู่หรือน้ำยาฆ่าเชื้อ ถังขยะติดเชื้อ (ตอบ n/a กรณีไม่มีให้บริการเก็บเสมหะ)	1. มีอ่างล้างมือ และสบู่หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรค (Antiseptic) ในกรณีที่ไม่สามารถล้างมือด้วยน้ำได้ อาจใช้เจลล้างมือที่ มียาฆ่าเชื้อโรคเป็นส่วนประกอบ 2. มีถังขยะติดเชื้อที่มีป้ายบ่งชี้เตือนอันตรายชีวภาพ (Biohazard)
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มี 1 ข้อ
	0 คะแนน	ไม่มี

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
12	มีคำแนะนำวิธีการเก็บตัวอย่างเสมหะ (ตอบ n/a กรณีไม่มีให้บริการเก็บเสมหะ)	1. มีคำแนะนำวิธีการเก็บตัวอย่างเสมหะ 2. มีคำแนะนำในกรณีที่ให้ผู้บริการเก็บตัวอย่างเสมหะมาจากที่บ้าน
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มี 1 ข้อ
	0 คะแนน	ไม่มี
2. ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน		
13	หน่วยบริการปฏิบัติตามหลักความปลอดภัย อย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ	มีวิธีปฏิบัติและหลักฐานการปฏิบัติตามหลักความ ปลอดภัยอย่างถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
14	มีการใช้เครื่องปกป้องอันตรายส่วนบุคคล (Personnel Protective Equipment, PPE) อย่างเพียงพอและเหมาะสม	มีการใช้เครื่องปกป้องอันตรายส่วนบุคคล (Personnel Protective Equipment, PPE) ครบถ้วน ถูกต้อง ตามคำแนะนำในวิธีปฏิบัติงาน
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
15	มีแนวทางปฏิบัติในการขนส่งสิ่งตรวจและเชื้อ อันตราย	มีวิธีปฏิบัติและหลักฐานการปฏิบัติในการขนส่งสิ่งส่งตรวจ และเชื้ออันตราย
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีไม่ครบถ้วนหรือมีแต่ไม่เป็นปัจจุบัน
	0 คะแนน	ไม่มี
16	มีแนวทางในการเก็บรักษาตัวอย่างก่อนส่งต่อ อย่างถูกต้อง เหมาะสม	มีวิธีปฏิบัติในการเก็บรักษาตัวอย่างก่อนส่งต่ออย่าง ถูกต้อง เหมาะสม
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
17	มีการแยกประเภทขยะและกำจัดขยะอย่าง เหมาะสม	มีการแยกขยะประเภทต่างๆได้ถูกต้องและเหมาะสม
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
18	มีป้ายสัญลักษณ์ติดบนเครื่องมือ หรือบริเวณที่ ต้องการชี้บ่งป้ายเตือนอันตรายชีวภาพ (Biohazard) สารเคมีอันตราย สารกัมมันตรังสี ภาชนะทิ้งของมีคมและขยะติดเชื้อ	มีป้ายสัญลักษณ์ชี้บ่งในหน่วยบริการ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
19	มีชุดจัดการสารชีวภาพรั่วไหล (Biological spill kit)	มีชุดทำความสะอาดสำหรับจัดการเลือดหรือสารคัดหลั่ง หรือเชื้ออันตรายที่ตกแตก (Biological spill kit) โดยเก็บ ไว้บริเวณที่สะดวกต่อการเข้าถึง และพร้อมใช้งาน
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
20	มีชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น	มีชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น (First aid kit) โดยเก็บไว้ บริเวณที่สะดวกต่อการเข้าถึง และพร้อมใช้งาน
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
3. การเก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ		
3.1 การเก็บตัวอย่างเลือด เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์		
21	จุดวางอุปกรณ์เจาะเลือดที่สะดวกต่อการใช้งาน และมีการแบ่งพื้นที่วางอุปกรณ์ให้ใช้งานได้ สะดวก	มีจุดวางอุปกรณ์เจาะเลือดที่สะดวกต่อการใช้งานและมี การแบ่งพื้นที่วางอุปกรณ์ให้ใช้งานได้สะดวกเหมาะสม
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
22	มีถุงมือพร้อมใช้งานและไม่หมดอายุ	1. มีถุงมือพร้อมใช้งานและไม่หมดอายุ โดยมีการ ตรวจสอบอยู่อย่างสม่ำเสมอ 2. มีการใช้ถุงมือขณะปฏิบัติงาน
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
23	มีเข็ม และอุปกรณ์สำหรับเจาะเลือด พร้อมใช้ งานและไม่หมดอายุ	มีเข็ม และอุปกรณ์สำหรับเจาะเลือด พร้อมใช้งานและไม่ หมดอายุ โดยมีการตรวจสอบอยู่อย่างสม่ำเสมอ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
24	มีน้ำยาฆ่าเชื้อ พร้อมใช้งานและไม่หมดอายุ	มีน้ำยาฆ่าเชื้อ พร้อมใช้งานและไม่หมดอายุ โดยมีการ ตรวจสอบอยู่อย่างสม่ำเสมอ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
25	มีผ้าก๊อชหรือพลาสติกปิดแผล พร้อมใช้งาน และไม่หมดอายุ	มีผ้าก๊อชหรือพลาสติกปิดแผล พร้อมใช้งาน และไม่ หมดอายุ โดยมีการตรวจสอบอยู่อย่างสม่ำเสมอ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
26	มีภาชนะบรรจุของมีคม ซึ่งสามารถกันการทะลุ ได้	1. มีภาชนะบรรจุของมีคม ซึ่งสามารถกันการทะลุได้ มี ป้ายบ่งชี้เตือนอันตรายชีวภาพ (Biohazard) 2. มีการเปลี่ยนภาชนะบรรจุใหม่ในกรณีใกล้เต็ม 3 ใน 4 ส่วนของภาชนะบรรจุ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
27	มีภาชนะที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ เช่น กระติกน้ำแข็ง หรือตู้เย็นควบคุมอุณหภูมิ เพื่อ เก็บตัวอย่างก่อนนำส่งห้องปฏิบัติการ	1.มีภาชนะที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ เช่น กระติก น้ำแข็ง หรือตู้เย็นควบคุมอุณหภูมิ เพื่อเก็บตัวอย่างก่อน นำส่งห้องปฏิบัติการ 2.มีบันทึกการควบคุมอุณหภูมิของตู้เย็นสำหรับเก็บตัวอย่าง ก่อนนำส่งห้องปฏิบัติการ (ในกรณีที่ใช้งาน)
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
28	การเก็บตัวอย่างปัสสาวะ อุจจาระ และเสมหะมี ภาชนะบรรจุที่สะอาด สะดวกต่อการเก็บและ พร้อมใช้งาน	มีภาชนะบรรจุที่สะอาด สะดวกต่อการเก็บและพร้อมใช้ งาน
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
4. ระบบบริหารจัดการทั่วไป และระบบบริหารจัดการตัวอย่างการส่งตรวจ		
29	มีผังแสดงโครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงาน	มีการจัดโครงสร้างขององค์กรหรือหน่วยงาน แสดงความ เชื่อมโยงและระบุหน้าที่รับผิดชอบ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
30	กรณีเป็นหน่วยงานเอกชน ต้องแสดงใบอนุญาต ให้ผู้รับบริการเห็นชัดเจน	มีหลักฐานการขออนุญาตจัดตั้งสถานพยาบาลและให้ แสดงหลักฐานการขออนุญาตให้ผู้รับบริการเห็นชัดเจน
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
31	มีป้ายแนะนำการเก็บสิ่งส่งตรวจและข้อควร ปฏิบัติสำหรับผู้รับบริการ	มีป้ายแนะนำการเก็บสิ่งส่งตรวจและข้อควรปฏิบัติสำหรับ ผู้รับบริการ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
32	มีระบบประสานงาน เพื่อขอคำปรึกษาแนะนำ การเก็บตัวอย่างส่งตรวจ และการนำส่งกลับ ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลแม่ข่ายหรือ ห้องปฏิบัติการที่รับตรวจต่อ	1. มีระบบประสานงาน เพื่อขอคำปรึกษาแนะนำการเก็บ ตัวอย่างส่งตรวจ และการนำส่งกลับห้องปฏิบัติการ โรงพยาบาลแม่ข่ายหรือห้องปฏิบัติการที่รับตรวจต่อ 2. มีบันทึกการขอคำปรึกษาแนะนำการเก็บตัวอย่างส่ง ตรวจและการนำส่งตัวอย่าง
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
33	มีเอกสาร หรือคู่มือการเก็บตัวอย่างส่งตรวจการ นำส่ง ของห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ที่รับ ตรวจต่อที่เป็นปัจจุบัน	1. มีเอกสาร หรือคู่มือการเก็บตัวอย่างส่งตรวจการนำส่ง ของห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ที่รับตรวจต่อที่เป็น ปัจจุบัน 2. หน่วยงานหรือจุดต่างๆที่มีการเก็บสิ่งส่งตรวจ มีคู่มือ ตามข้อ 1 ไว้ใช้ ณ จุดเก็บตัวอย่าง 3. มีระบบการตรวจสอบและป้องกันการเก็บตัวอย่างผิด คน และการปลอมปนตัวอย่าง
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี

ข้อ กำหนด	ข้อกำหนดระบบคุณภาพ / มาตรฐานงาน บริการ	เกณฑ์ตรวจประเมิน
34	มีระบบตรวจสอบอุปกรณ์ในการเก็บตัวอย่างให้ เพียงพอต่อการใช้งาน	มีระบบบันทึกการตรวจสอบอุปกรณ์ในการเก็บตัวอย่างที่ ตรวจสอบได้ และเป็นปัจจุบัน
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีบางส่วน
	0 คะแนน	ไม่มี
35	มีระบบบันทึกการรับใบส่งตรวจและตัวอย่างจาก หน่วยบริการไปยังห้องปฏิบัติการรับตรวจต่อ	1. มีหลักฐานการบันทึกการรับใบส่งตรวจและตัวอย่าง จากหน่วยบริการไปยังห้องปฏิบัติการรับตรวจต่อ 2. ตัวอย่างส่งตรวจต้องสามารถสอบกลับได้ถึงชื่อ-สกุล หมายเลขระบุผู้ป่วย เทียบกับใบขอส่งตรวจ
	2 คะแนน	มีครบถ้วน
	1 คะแนน	มีอย่างน้อย 1 ข้อ
	0 คะแนน	ไม่มี

**สรุปข้อกำหนดเพื่อประเมินผล
หน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล
เพื่อสนับสนุนโครงการลดความแออัดกระทรวงสาธารณสุข**

ข้อกำหนด	จำนวนข้อ ทั้งหมด	น้ำหนัก	คะแนนเต็ม
หัวข้อที่ 1 บุคลากรและสถานที่เก็บตัวอย่าง	12	12	24
หัวข้อที่ 2 ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	8	8	16
หัวข้อที่ 3 การเก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ	8	8	16
หัวข้อที่ 4 ระบบบริหารจัดการทั่วไป และระบบบริหารจัดการ ตัวอย่างส่งตรวจ	7	7	14
รวม	35	35	70

เอกสารอ้างอิง

1. คู่มือการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และการนำส่งตัวอย่าง สำหรับหน่วยบริการนอกโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุนโครงการลดความแออัด กระทรวงสาธารณสุข, กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
2. คู่มือการตรวจประเมิน มาตรฐานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข 2562, กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
3. นโยบาย ข้อกำหนดและเงื่อนไข การขึ้นทะเบียนหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุนโครงการลดความแออัด กระทรวงสาธารณสุข, กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข